

คู่มือปฏิบัติงาน มาตรฐานการดำเนินงานดูแลส่งเสริมสุขภาพ เฝ้าระวัง พื้นฟู
และการดูแลระยะยาวผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชน (Long Term Care)

shutterstock.com • 2323694491

กลุ่มงานบริการด้านปฐมภูมิและองค์รวม โรงพยาบาลบ้านแท่น

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยภูมิ

ประจำปี 2568

1. วัตถุประสงค์

เพื่อให้บุคลากร, ญาติหรือผู้ดูแลและ Caregiver ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานมีความรู้ ความเข้าใจในขับเคลื่อนกระบวนการดูแล ส่งเสริมสุขภาพ ฝึกระวัง พื้นฟูและการดูแลระยะยาวผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิงในชุมชน (Long Term Care) พัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องในระดับต่างๆที่ต้องขับเคลื่อน ควบคุมและกำกับติดตามการดำเนินงานในระดับพื้นที่ให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามนโยบายหรือเงื่อนไขในการดำเนินงานการดูแลระยะยาวผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิงในชุมชนระดับตำบลและการขับเคลื่อนมาตรฐานการประเมินตามตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับตำบลที่มีระบบการส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ในชุมชนผ่านเกณฑ์

2. ขอบเขต

กระบวนการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานเป็นกระบวนการพัฒนาเพิ่มพูนทักษะความรู้ความเข้าใจ ทักษะความชำนาญและความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงานภาคีเครือข่ายระดับต่าง ๆ ให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามนโยบายหรือข้อกำหนดการปฏิบัติของหน่วยงาน โดยเฉพาะด้านการส่งเสริม พื้นฟูและการสนับสนุนการเข้าถึงระบบบริการ โดยการเรียนรู้จากการอบรมฝึกปฏิบัติเป็นหลัก เริ่มตั้งแต่การกำหนดผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาศักยภาพ และสำรวจข้อมูลที่มีอยู่จากงานระบบ การคัดกรองการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน (ADL) กลุ่มวัยผู้สูงอายุ เพื่อรวบรวมข้อมูลและคัดเลือกแบ่งกลุ่มผู้สูงอายุเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มติดสังคม ค่าคะแนน ADL= 12-20 คะแนน กลุ่มติดบ้านค่าคะแนน 5-11 คะแนน และกลุ่มติดเตียงค่าคะแนน 0-4 คะแนน เพื่อขับเคลื่อนเข้าสู่การดำเนินงานในการดูแลผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงด้วยระบบการส่งเสริมสุขภาพ ดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ในชุมชน โดยมีการอบรมพัฒนาศักยภาพ Caregiver ด้วยหลักสูตร 70 ชั่วโมงของกรมอนามัย และพัฒนาศักยภาพด้านการเป็นผู้จัดการการดูแลสูงอายุ (Care Manager) และผู้ดูแลผู้สูงอายุ (Caregiver) ตามหลักสูตรพัฒนาศักยภาพด้านการดูแลส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ กลุ่มงานบริการด้านปฐมภูมิและองค์รวม โรงพยาบาลบ้านแพ้น

การปฏิบัติงานการขับเคลื่อนตัวชี้วัด

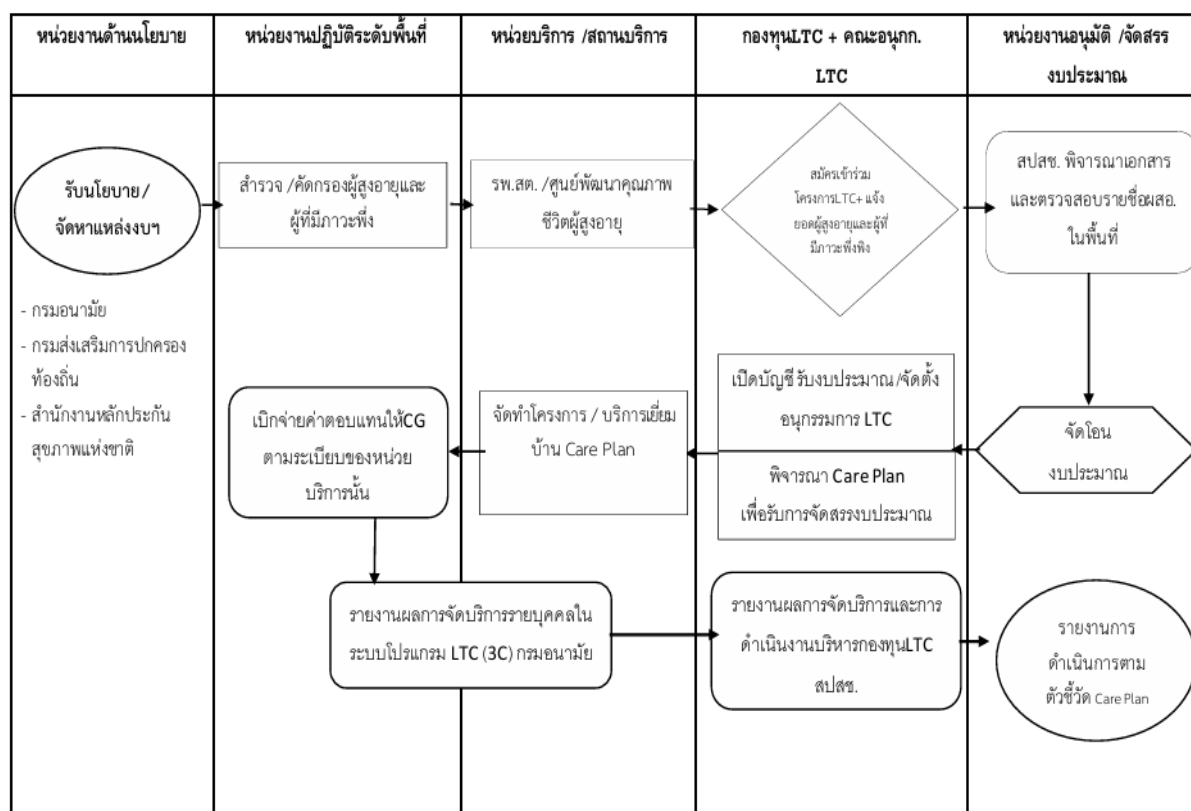
- KPI ร้อยละของตำบลที่มีระบบการส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุ ระยะยาว (Long Term Care) ในชุมชนผ่านเกณฑ์ (ร้อยละ 98)
- KPI ร้อยละของผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงได้รับการดูแลตาม Care Plan (ร้อยละ 90)
- KPI ร้อยละการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย (Palliative Care)
- KPI ร้อยละการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อม (Dementia)

คำจำกัดความ (Definition)

- ผู้สูงอายุ หมายถึง ประชากรทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป
- Caregiver หมายถึง ประชาชนทั่วไปที่มีจิตอาสา และผ่านการอบรมหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุ 70 ชั่วโมง

- อาสาสมัครบริบาลท้องถิ่น หมายถึง ประชาชนในพื้นที่ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุ 70 ชั่วโมงและ 120 ชั่วโมง
- เครือข่าย หมายถึง บุคลากรและหน่วยงานทั้งในและนอกกระทรวงสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุ
- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง บุคลากรและหน่วยงานทั้งในและนอกกระทรวงสาธารณสุขที่ได้รับผลจากการพัฒนาหรือไม่พัฒนากลุ่มวัยสูงอายุ

4. ขั้นตอนการดำเนินงานบริหารจัดการระบบการดูแลผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง

- 1) มีระบบติดตามการดำเนินงานตามแผน
- 2) ติดตามจากการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มงานบริการด้านปฐมภูมิและองค์รวม
- 3) บันทึกในแบบฟอร์มที่ใช้การติดตามรายงานผลการดำเนินงาน
- 4) คีย์ในระบบโปรแกรม Long Term Care (3C)

กิจกรรมสำคัญตามโครงการ ประจำปีงบประมาณ 2568 มีดังนี้

1. พัฒนาระบบข้อมูลการส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิงระยะยาว

1.1 ประชุมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนการใช้งานระบบข้อมูลการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ร่วมกับภาคีเครือข่ายระดับพื้นที่

1.2 ขึ้นทะเบียนผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ (Care Manager) ผู้ดูแลสูงอายุ (Caregiver) และการจัดทำแผนการดูแลรายบุคคล (Care Plan)

2. พัฒนาระบบ Long Term Care และ Intermediate care in Community

2.1 ประชุมวางแผนขับเคลื่อนการบังคับใช้ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่องหลักเกณฑ์ มาตรการควบคุมการประกอบกิจการการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้านของผู้มารับบริการ ร่วมกับภาคีเครือข่าย

2.3 ประชุมทบทวนคู่มือแนวทางการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care in Community) ร่วมกับภาคีเครือข่ายระดับพื้นที่

2.4 ประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนภาระงานกับบทบาทการปฏิบัติงานของ Care Manager ผู้การผลักดันคำตอบแทน

2.6 ประชุมเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานภายใต้โครงการขับเคลื่อนระบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิงระยะยาวแบบบูรณาการ

3. สนับสนุนการดำเนินงาน เยี่ยมเสริมพลัง สุ่มประเมิน ถอดบทเรียน และสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่

4. พัฒนานวัตกรรมและงานวิจัย

เอกสารอ้างอิง

1. คู่มือแนวทางการใช้ Blue Book Application กรมอนามัย
2. คู่มือแนวทางการจัดทำ Care Plan Online กรมอนามัย
3. โปรแกรมการบันทึกข้อมูล Long Term Care (3C) กรมอนามัย
4. คู่มือการใช้โปรแกรม Long Term Care (3C)
5. คู่มือแนวทางการฝึกอบรมหลักสูตร Care Manager /Caregiver กรมอนามัย
6. คู่มือแนวทางการฝึกอบรมหลักสูตรฟื้นฟู Care Manager /Caregiver กรมอนามัย
7. คู่มือแนวทางการดำเนินการดูแลผู้สูงอายุและผู้ป่วยระยะกลางในชุมชน (Intermediate Care in Community)
8. สมุดบันทึกสุขภาพผู้สูงอายุเพื่อการส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย
9. คู่มือสนับสนุนการบริหารจัดการระบบบริการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะ